

Skruvat om Venus fulländade orgier i erotisk klassiker

I den viktorianska korsetten var Aubrey Beardsleys dekadens nödvändig. För en modern läsare framstår den dock som sökt.

Aubrey Beardsley (1872–1898) var en brittisk konstnär, grafiker och illustratör. Han skrev även boken "Under kullen".

Foto: Frederick H. Evans/Wikicommon/Public Domain

Recension2025-08-22 16:29

Jan-Olov Nyström

Det här är en recension. Åsikterna i texten är skribentens egna.

Roman

Aubrey Beardsley
Under kullen

Övers. Sandra Wiklund
Alastor Press

Han var en konstens Oscar Wilde, en dekadensens dekorativa underverk. Aubrey Beardsley levde ett kort liv i det sena 1800-talets England, endast tjugofemåring gick han bort 1898 och den överestetiska dekadensen förlorade då själva sin linjeföring, den man kan följa i varje verk av honom, en ren sensualism med laddning från prerafaeliterna, uttryck från jugend och en helt egen sinnlighet.

Då och då har han förekommit i det svenska intresset, vill minnas att Jan Myrdal vurmade för honom i en smärre vänstertidskrift när det begav sig. Men att han också var författare är mer okänt. Hans viktigaste skrift, "Under kullen", finns nu i svensk översättning och utgiven av Uppsalabaserade Alastor Press. En skruvad berättelse, egentligen ett antal scener ur en febrig erotisk dröm där den mytiske Tannhäuser besöker Venus och tar del i hennes pastorala, formfulländade orgier.

Som litteratur är det mer egendomligt än välkomponerat, om Beardsleys linje var oemotståndlig och övertydligt vacker är hans prosa bara övertydlig. Men de lärda referenserna, antingen verkliga eller påhittade, är precis förklarade av översättaren Sandra Wiklund, som också skrivit ett klokt förord. Hans dekadens förefaller sökt i vår samtida kontext, i den viktorianska korsetten var den kanske både lockelse och nödvändighet.

Är det utsvävningens estetik man läser eller estetikens utsvävning? Ordet "skön" i svenskan har en dubbelhet som nog tilltalat Beardsley, vad är behag och vad är njutning? I Beardsleys konst besvaras frågan genom att avskaffas. Ögat gör ingen skillnad.